

پلان استراتژیکی تدوین شده پوهنخی انجینری

بهار 1404

مقدمه

تحصیلات عالی معیاری و مبتنی بر نیازهای واقعی جامعه، از ارکان بنیادی رشد علمی، تخنیکی و اقتصادی کشور محسوب می‌گردد. در شرایط کنونی که جوامع معاصر با تحولات سریع علمی، صنعتی و تکنالوژیکی مواجه‌اند، نقش نهادهای تحصیلات عالی در تربیه کادرهای متخصص، متعهد و پاسخگو بیش از هر زمان دیگر برجسته گردیده است. در این میان، پوهنخی‌های انجینری به‌عنوان مراکز اصلی تربیه نیروی بشری متخصص در عرصه‌های ساختمانی، زیربنایی، تخنیکی و صنعتی، جایگاه ویژه و راهبردی در روند بازسازی، انکشاف و خودکفایی کشور دارند.

وزارت تحصیلات عالی، ارتقای کیفیت برنامه‌های آموزشی، انکشاف نصاب‌های درسی مطابق نیازهای جامعه و بازار کار، و تقویت ظرفیت‌های علمی و تحقیقی نهادهای تحصیلی را از جمله اولویت‌های اساسی خویش دانسته و بر تدوین اسناد راهبردی و پلان‌های استراتژیکی در سطح پوهنخی‌ها تأکید نموده است.

در همین راستا، پوهنخی انجینری پوهنتون سلام- کندز، به‌منظور تنظیم، انسجام و جهت‌دهی فعالیت‌های علمی، تحقیقی، اداری و زیربنایی خویش، این پلان استراتژیکی را برای دوره پنج‌ساله 1404-1408 تدوین نموده است تا به‌مثابه یک سند مرجع و نقشه راه، مسیر انکشاف و بهبود مستمر این پوهنخی را مشخص سازد.

۲. مبنا و اساس تدوین پلان

این پلان استراتژیکی بر مبنای اسناد، پالیسی‌ها و رهنمودهای رسمی ذیل تدوین گردیده است:

- پلان استراتژیکی پوهنتون سلام- کندز؛
- لوایح، طرز‌العمل‌ها و رهنمودهای وزارت تحصیلات عالی؛
- معیارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی؛
- نتایج نیازسنجی و نظرسنجی‌های انجام‌شده از استادان، محصلان و ذی‌دخلان؛
- تحلیل وضعیت موجود، امکانات، فرصت‌ها، ضعف‌ها و چالش‌های پیش‌رو؛
- نیازهای جامعه و بازار کار در بخش‌های انجینری و تخنیکی؛
- بودجه و امکانات تخصیص‌یافته از سوی مؤسسه.

در ترتیب این سند، اصول مدیریت مبتنی بر نتایج، بهبود مستمر، مشارکت ذی‌دخلان، پاسخ‌گویی و شفافیت اداری به‌گونه همه‌جانبه مدنظر قرار گرفته است.

۳. اهداف تدوین پلان استراتژیکی

هدف اساسی از تدوین این پلان، ایجاد یک چارچوب منظم، معیاری و هدفمند برای انکشاف پایدار پوهنهی انجیری در عرصه‌های علمی، عملی، تحقیقی، اداری و زیربنایی می‌باشد.

اهداف مشخص این پلان عبارت‌اند از:

1. ارتقای کیفیت تدریس و برنامه‌های آموزشی در رشته‌های انجیری؛
2. تربیه انجیران متخصص، متعهد و پاسخگو به نیازهای جامعه؛
3. انکشاف ظرفیت‌های علمی، تحقیقی و مسلکی استادان؛
4. تقویت فعالیت‌های علمی، لابراتواری و پروژه‌محور؛
5. توسعه زیربناها، ورکشاپ‌ها و لابراتوارهای تخنیکی؛
6. بهبود سیستم‌های اداری، مدیریتی و خدمات محصلان؛
7. همسوسازی نصاب آموزشی با نیازهای بازار کار و پیشرفت‌های معاصر؛
8. تطبیق مؤثر معیارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی.

۴. ساحه تطبیق

این پلان استراتژیک تمام فعالیت‌های پوهنهی انجیری پوهنتون سلام- کندز را در دوره زمانی 1404-1408 در بر می‌گیرد و شامل بخش‌های ذیل می‌باشد:

- امور علمی و تدریسی؛
- بازرگری و انکشاف نصاب آموزشی؛
- لابراتوارها، ورکشاپ‌ها و تجهیزات تخنیکی؛
- تحقیقات علمی و پروژه‌های علمی؛
- امور محصلان و خدمات حمایتی؛
- انکشاف ظرفیت استادان و کارمندان؛
- مدیریت و اداره؛
- زیربناها و تسهیلات آموزشی؛
- تضمین کیفیت و اعتباردهی.

۵. تعهد به تطبیق

پوهنهی انجیری پوهنتون سلام- کندز متعهد است که با استفاده مؤثر از امکانات، منابع و ظرفیت‌های موجود، این پلان استراتژیک را به‌گونه دقیق، منظم و هدفمند تطبیق نموده و در راستای تربیه کادرهای متخصص انجیری و خدمت به جامعه، نقش مؤثر و پایدار خویش را ایفا نماید.

مفاهیم

برنامه: برنامه به مجموعه اقدام‌هایی گفته می‌شود که به شکل آگاهانه تهیه شده و برای رسیدن به هدف یا اهداف خاص اتخاذ می‌گردد. به عبارت دیگر، برنامه، نقشه راه برای به دست آوردن هدف یا اهدافی است که تخصیص منابع ضروری، تقسیم اوقات، وظایف و عملکردهای دیگری را مشخص

میکند. در تدوین برنامه باید به سئوالات زیر جواب داد: چه چیزی، با چه هدفی، توسط چه کسی، در کجا، در چه مدت زمانی، با کدام منابع، با چه تأثیری و چگونه انجام می شود.

استراتژی: استراتژی طرحی است که پوهنهی انجیرری پوهنتون سلام-کنز یک طرز تفکر و اندیشه برای رسیدن به اهداف نهاد تحصیلات عالی تدوین می شود.

برنامه استراتژیک: برنامه استراتژیک عبارت از خلاصه مراحل طرح شده با اهداف کلی پوهنهی نسبت به اهداف بخش ها یا دیپارتمنت ها است که به صورت جامع تدوین می شود.

برنامه ریزی استراتژیک: برنامه ریزی استراتژیک علم و هنر مجموعه ای از تصمیم ها و اقدام های مدیریتی است که با توجه به عوامل محیطی برای رسیدن به اهداف تدوین، اجرا و ارزیابی می شود.

تدوین: یکی از مراحل برنامه ریزی استراتژیک، تدوین است که شامل تعیین دیدگاه، مأموریت، ارزش ها، اهداف، تحلیل عوامل محیطی (داخلی و خارجی)، تعیین حالت استراتژیک، انتخاب استراتژی های ممکن، تعیین اولویت استراتژی ها می شود.

اجرا: مرحله دوم برنامه ریزی استراتژیک، اجرای استراتژی می باشد که شامل تعیین اولویت های استراتژیک، تعیین اهداف کوتاه مدت، برنامه عمل سالانه، تدوین بودجه، تجدید یا طراحی ساختار پوهنهی، تدوین پالیسی های اجرایی، انتخاب سبک رهبری پوهنهی و تخصیص منابع می شود.

ارزیابی: مرحله سوم، ارزیابی استراتژی است که نیاز به ایجاد یک میکانیزم برای عملکرد پوهنهی با معیارها و پالیسی های وزارت تحصیلات عالی می باشد.

دیدگاه: (Vision): تریه نسل نوین انجیران سیول که با دانش پیشرفته، نوآوری و تعهد، در ساخت زیربنا های پایدار، ایمن و معیاری نقش برجسته داشته باشند و در سطح ملی پیشگام باشند.

مأموریت: (Mission) برنامه علمی انجینری سیول متعهد است تا از طریق آموزش باکیفیت تحقیق علمی، محصلین را با مهارت های تخنیک، تفکر انتقادی و مسولیت پذیری اجتماعی مجهز سازد تا بتوانند در طراحی، ساخت و مدیریت پروژه های زیربنایی به گونه موثر خدمت نمایند

1- اهداف (Objectives)

در راستای تحقق مأموریت و دیدگاه استراتژیک، پوهنهی انجینری اهداف خویش را به گونه منظم، قابل سنجش و زمان بندی شده تعیین نموده است تا زمینه تحقق نتایج ملموس در عرصه های آموزش، تحقیق و خدمات علمی فراهم گردد. اهداف این پوهنهی بر مبنای نیازهای ملی، انکشاف زیربناها، پیشرفت تکنالوژی و تربیه نیروی بشری متخصص تنظیم گردیده و از پراکندگی و تعدد غیر ضروری جلوگیری به عمل آمده است.

اهداف اساسی پوهنهی انجینری عبارت اند از:

1. ارتقای کیفیت تدریس از طریق به کارگیری میتودهای معاصر آموزشی و استفاده از تکنالوژی های نوین؛
2. انکشاف و تطبیق برنامه های تحصیلی معیاری مطابق با نیازهای بازار کار و معیارهای ملی و بین المللی؛
3. تقویت فرهنگ تحقیق، نوآوری و تولید دانش در عرصه های مختلف انجینری؛
4. تربیه کادرهای مسلکی، متعهد و مجهز با مهارت های تخنیک و تحلیلی؛
5. گسترش همکاری های علمی و تخنیک با نهادهای داخلی و بین المللی؛
6. سهم گیری فعال در طرح، تحلیل و تطبیق پروژه های زیربنایی و انکشافی کشور؛
7. ایجاد سیستم مؤثر تضمین کیفیت در تمام فعالیت های اکادمیک و اداری.

2- ارزش ها (Values)

پوهنچی انجنیری به عنوان یک نهاد اکادمیک متعهد، تمامی فعالیت‌های آموزشی، تحقیقی و تخنیکی خویش را در پرتو ارزش‌های اساسی و اصول مسلکی به پیش می‌برد. این ارزش‌ها، چارچوب رفتاری و عملکردی این پوهنچی را شکل داده و جهت‌دهنده تصمیم‌گیری‌ها و فعالیت‌های آن می‌باشد.

ارزش‌های محوری پوهنچی انجنیری قرار ذیل است:

- 2- تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری: تأکید بر جذب، رشد و ارتقای افراد بر اساس شایستگی‌های علمی و مسلکی؛
- 3- تعهد و مسئولیت‌پذیری: پایبندی به اصول وظیفوی و پاسخگویی در قبال جامعه، محصلین و نهادهای ذیربط؛
- 4- نوآوری و خلاقیت: تشویق ابتکار در تدریس، تحقیق، طراحی و حل مسائل تخنیکی؛
- 5- کیفیت‌محوری: توجه دوامدار به بهبود کیفیت در تمامی ابعاد آموزشی، تحقیقی و خدماتی؛
- 6- روحیه همکاری و کار گروهی: تقویت کار تیمی، میان‌رشته‌ای و مشارکت علمی؛
- 7- احترام متقابل و اخلاق مسلکی: رعایت اصول اخلاقی، عدالت و احترام در محیط اکادمیک؛
- 8- پایبندی به معیارهای تخنیکی و مصونیت: رعایت اصول انجنیری، ایمنی، حفاظت محیط زیست و توسعه پایدار در تمام فعالیت‌ها.

ماتریکس تحلیل عوامل داخلی (IFEM) Internal Factors Evaluation Matrix: عوامل

داخلی، مؤلفه‌هایی هستند که مربوط به درون نهاد پوهنچی بوده و برخلاف عوامل خارجی زیر کنترل مدیریت سازمان می‌باشند و به دو دسته: قوت‌ها و ضعف‌ها تقسیم می‌شوند که از طریق ماتریکس تحلیل عوامل داخلی تجزیه و تحلیل می‌شوند.

عوامل داخلی و خارجی (IEM) Internal & External Matrix: یکی از ابزارهای مناسب برای

تطبیق یا مقایسه مطالعه عوامل داخلی و خارجی است که زمینه ساز تعیین حالت استراتژیک پوهنچی شده و راه را برای انتخاب مناسب‌ترین استراتژی‌ها مساعد می‌سازد.

سوات (SWOT): مخفف سوات یعنی قوت‌ها (Strengths)، ضعف‌ها (Weaknesses)،

فرصت‌ها (Opportunities) و تهدیدها (Threats) است. این روش، یکی از ابزارهای تدوین

استراتژی است. با استفاده از این تحلیل، این امکان حاصل میشود که نخست، به تجزیه و تحلیل محیط های داخلی و خارجی پرداخته و دوم تصمیم های استراتژیکی اتخاذ نمود که قوت های سازمان را با فرصت های محیطی متوازن سازد.

نقطه قوت: عبارت است از شایسته گی متمایزی که به وسیله آن، نهاد تحصیلی می تواند در زمینه هایی مانند نوع منابع مالی، تصویر مثبت ذهنی میان خریداران، روابط مثبت با تأمین کنندگان و مواردی از این دست نسبت به رقبا برتر باشد.

نقطه ضعف: نوع محدودیت یا کمبود در منابع، مهارتها و امکانات و توانایی هایی است که به طور محسوس مانع عملکرد اثربخش پوهنچی می شود.

فرصت: عبارت است از هر عامل خارجی که به پوهنچی در نایل شدن به مأموریت اش کمک کند. به عبارت دیگر، فرصت ظرفیت نهفته ای است که بهره گیری از آن، پوهنچی را در جهت مثبت رشد خواهد داده و استفاده از آن مزایای قابل ملاحظه ای برای پوهنچی خواهد داشت.

تهدید: میزان مؤفقییت نامطلوبی در محیط خارجی پوهنچی است مانند قدرت چانه زنی خریداران یا تامین کنندگان کلیدی، تغییرات عمده و ناگهانی تکنالوژی و مواردی از این است که می توانند تهدید عمده ای در راه مؤفقییت پوهنچی گردد.

استراتژی های تهاجمی (SO): در قالب این استراتژی ها، پوهنچی با استفاده از نقاط قوت داخلی می کوشد از فرصت های خارجی بهره برداری کند.

استراتژی های محافظه کارانه (WO): هدف از این استراتژی ها، بهره برداری از فرصت های موجود در محیط خارجی برای قوت بخشیدن نقاط ضعف داخلی است.

استراتژی های رقابتی (ST): پوهنچی در اجرای این استراتژی ها، می کوشند با استفاده از نقاط قوت خود، اثرات ناشی از تهدیدهای موجود در محیط خارج را کاهش دهند یا آنها را از بین ببرند.

استراتژی های تدافعی (WT) : پوهنچی که این استراتژی ها را به اجرا درمیآورند، حالت تدافعی به خود می گیرند و هدف، کم کردن نقاط ضعف داخلی و پرهیز از تهدیدهای ناشی از محیط خارجی است.

فعالیت ها در بخش اکادمیک

- اجرای تحقیقات عملی توسط استادان و محصلان پوهنچی.
- ایجاد دوره های آموزشی بلند مدت و کوتاه مدت برای استادان.
- بازنگری نصاب ها و کریکولم ها.
- بازنگری مواد درسی و تهیه مواد ممد درسی.
- آموزش الکترونیک و دسترسی به تکنالوژی معلوماتی.
- انجام تفاهم نامه ها و توامیت ها با نهادهای تحصیلی.
- ایجاد کمیته ها در تمام بخش ها.
- اجرای معیارهای تضمین کیفیت در سطح پوهنچی.
- نشر مقالات علمی، تدویر کنفرانس ها و سمینار ها.

فعالیت ها در بخش تحصیلی

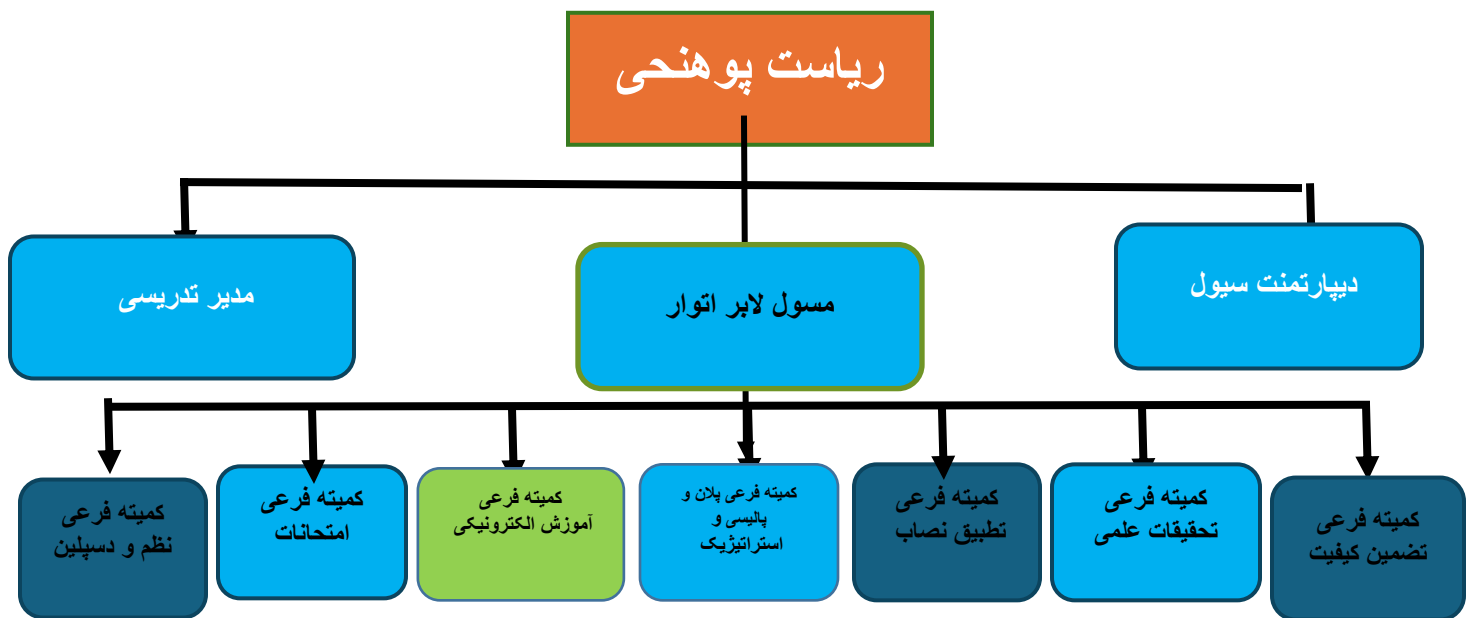
- ارایه تحصیلات معیاری در بخش انجنیر به سطح لیسانس.
- تطبیق سیستم کریدیت.
- ارایه خدمات معیاری به محصلان.

فعالیت ها در بخش اداری و خدماتی

- ترتیب پلان ها و گزارشات جهت ارایه به مقامات.
- اجرای خدمات اداری به استادان، کارمندان و محصلان.
- تنظیم سیستم اداری و مالی پوهنچی.
- تدویر برنامه های آموزشی.
- انجام نظارت و ارزیابی در تمام بخش ها.

این پوهنچی در سال 1404 هـ.ش دارای (5) تن استاد (2 تن دایمی و 3 تن قراردادی)، (11) تن محصل، (1) تن کارمند و کارکن خدماتی بوده است. همچنان تشکیلات این پوهنچی قرار ذیل است.

ساختار تشکیلاتی پوهنهی انجیری

پوهنهی انجیری پوهنتون سلام - کنز در طی سال های گذشته رشد چشمگیری داشته و در بخش انجیری دستاوردهای مهمی داشت که این امر باعث ارتقای سطح این پوهنهی در جامعه شده است که بدین ملحوظ میزان موفقیت و علل ناکامی استراتژی های قبلی قرار ذیل بیان می گردد:

پلان استراتژیک